

درس ۶ (فداکاران)

«آشنایی با ساخت کلمات غیر ساده»

در زبان فارسی برای ساخت کلمه می‌توانیم از راه‌های زیر استفاده کنیم:

۱) اضافه کردن دو کلمه‌ی معنادار به یکدیگر. مثال: کتاب + خانه = کتاب‌خانه

کار + نامه = کارنامه

۲) اضافه کردن یک بخش با بار معنایی مشخص به قبل یا بعد از کلمه معنادار. (به این بخش‌ها پسوند و

پیشوند گفته می‌شود.)

مثال) بین + ا = بینا

کار + مند = کارمند

با + ادب = باادب

نا + شنوا = ناشنوا

خط + کش = خط‌کش

در این درس با بخش (کش) آشنا می‌شویم. به این کلمه‌ها دقت کنید.

دود + کش = دودکش یعنی وسیله‌ای که به کمک آن دود را از خانه بیرون می‌کشند.

میخ + کش = میخ‌کش یعنی وسیله‌ای که با کمک آن میخ را از تخته بیرون می‌کشند.

۶۵- با قرار دادن یک حرف در جای خالی کلمه‌ی معنادار بسازید.

هم‌نو...ان ، موف...یت ،بت نام ، شجا.....

۶۶- کلمات در هم‌ریخته‌ی زیر را مرتب کرده و کلمات غیر ساده بسازید. (قدس - تهران - ۲ بار تکرار)

«اشغال - دانش - هم - هوش - گران - نوع - آموز - با»

۶۷- با توجه به توضیحات داده شده کلمه‌ی مناسب را در جای خالی قرار دهید. (عرفان - زنجان - ۱ بار تکرار)

..... وسیله‌ای است که نفت را جابه‌جا می‌کند.

..... وسیله‌ای است که دود را جابه‌جا می‌کند.

۶۸- مخالف کلمات زیر را بنویسید.

زرنگ ≠ بسیار ≠ نرم ≠ شادی ≠

درس ۶ (فداکاران)

«آشنایی با فعل زمان گذشته»

در درس پیش آموختیم که فعل‌ها زمان انجام دادن کارها را به ما نشان می‌دهند؛ هم‌چنین با فعل زمان حال آشنا شدیم.

در این مبحث با فعل زمان گذشته آشنا می‌شویم.

اگر خط زیر را به عنوان خط زمان در نظر بگیریم، در سه زمان می‌توانیم هر کاری را انجام دهیم.

به فعل جمله‌های زیر دقت کنید.

(من دیروز به همراه مادرم به خرید رفتم. او برای مهمانی مقداری میوه خرید. مغازه دار میوه‌ها را در پاکت گذاشت و مادرم به او پول داد. سپس به خانه بازگشتیم.)

به جملات بالا دقت کنید. کارهای انجام شده در چه زمانی رخ داده است؟

بله درست است. زمان گذشته.

وقتی که بخواهیم درباره‌ی کارهایی که قبلاً انجام داده‌ایم صحبت کنیم، از زمان گذشته استفاده می‌کنیم.

جملات زیر را با فعل‌های گذشته کامل کنید.

من و مادرم به مهمانی

دیروز صبح پدرم به مأموریت

آن‌ها با ما درباره‌ی مشکلاتشان صحبت

۶۵. با قرار دادن یک حرف در جای خالی کلمه‌ی معنادار بسازید.

اشت.....اق ، ت.....میلی ، سرا.....جام ، م.....لمان

۶۶. کلمات در هم‌ریخته‌ی زیر را مرتب کرده و کلمات غیر ساده بسازید.

«آفرین - آتش - سر - افتخار - درس - سوزی - مشق - خوان»

۶۷. جاهای خالی را با کلمه‌ی مناسب را در جای خالی قرار دهید.

..... وسیله‌ای که بار را جابه‌جا می‌کند.

..... وسیله‌ای است که با آن خط می‌کشند.

۶۸. مخالف کلمات زیر را بنویسید.

فراوان ≠ بسته ≠ خندان ≠ تازه ≠

۶۹- به تصویر نگاه کنید؛ موضوع تصویر چیست؟

۷۰- با توجه به شعر « مثل باران » جاهای خالی را پر کنید.

کوچه ها و بام ها پر می شوند

از طراوت های جای پیمان

۷۱- فعل‌های جمله‌ها را به زمان داده شده تبدیل کرده و دوباره جمله‌ها را بنویسید. (شاهد- جیرفت- ۳ بار تکرار)

الف) مادرم خیلی عجله داشت و با سرعت رفت. (زمان حال)

ب) من خوب درس خواندم و نمره ی خوبی گرفتم. (زمان حال)

۷۲- هم‌معنی کلمات زیر را بنویسید.

پیشروی = طفل = افتخار آفرین = واقعه =

۷۳- کلمات زیر را به گونه‌ای جمع ببندید که به علامت‌های جمع نیاز نداشته باشند. (شاهد- جیرفت- ۲ بار تکرار)

علت = ذهن = فرد = عدد =

۷۴- برای هر کلمه یک هم‌خانواده‌ی مناسب بنویسید.

شریف = شهید =

۷۵- تصویر زیر را در یک بند توضیح دهید.

.....
.....
.....

۷۶- انتخاب موضوع مناسب برای نوشتن یک بند است.

۷۷- به مثال دقت کرده، سپس ۲ نمونه نام‌آوا مثال بنویسید. (مثال) جیر جیر

..... و

۶۹. به تصویر مقابل نگاه کنید؛ موضوع تصویر چیست؟

۷۰. با توجه به شعر «مثل باران»، جاهای خالی را پر کنید.

بوسه می دادیم و می شستیم زود

از صدای شرشر آوازمان

۷۱. فعل‌های جمله‌ها را به زمان داده شده تبدیل کرده و دوباره جمله‌ها را بنویسید.

(الف) علی دوست دارد در برنامه های هنری شرکت می کند. (گذشته)

(ب) سارا به مغازه رفت و برای خود یک دفتر خرید. (حال)

۷۲. هم‌معنی کلمات زیر را بنویسید.

فداکاری = گرفتار = دهقان = هم نوع =

۷۳. بدون نیاز به علامت‌های جمع کلمات زیر را جمع ببندید.

اثر = طفل = علم = علاقه =

۷۴. برای هر کلمه یک هم‌خانواده‌ی مناسب بنویسید.

معلم = مغرب =

۷۵. تصویر زیر را در یک بند توضیح دهید.

۷۶. گام اول برای نوشتن یک بند انتخاب مناسب است .

(مثال) جیک جیک

۷۷. به مثال دقت کرده، سپس ۲ نمونه نام‌آوا مثال بنویسید.

..... و

۷۸- هر جمله را با به فعل مناسب خود وصل کنید.

می‌ماند.	الف) حسن امید زاده در حادثه آتش سوزی جان دانش آموزان را
پخش شد.	ب) رگبار گلوله‌ی اشغالگران سهام را به آغوش خدا
نجات داد.	ج) نام و یاد افراد فداکار در ذهن مردم جاودانه
رساند.	د) خبر شهادت دلیرانه‌ی او

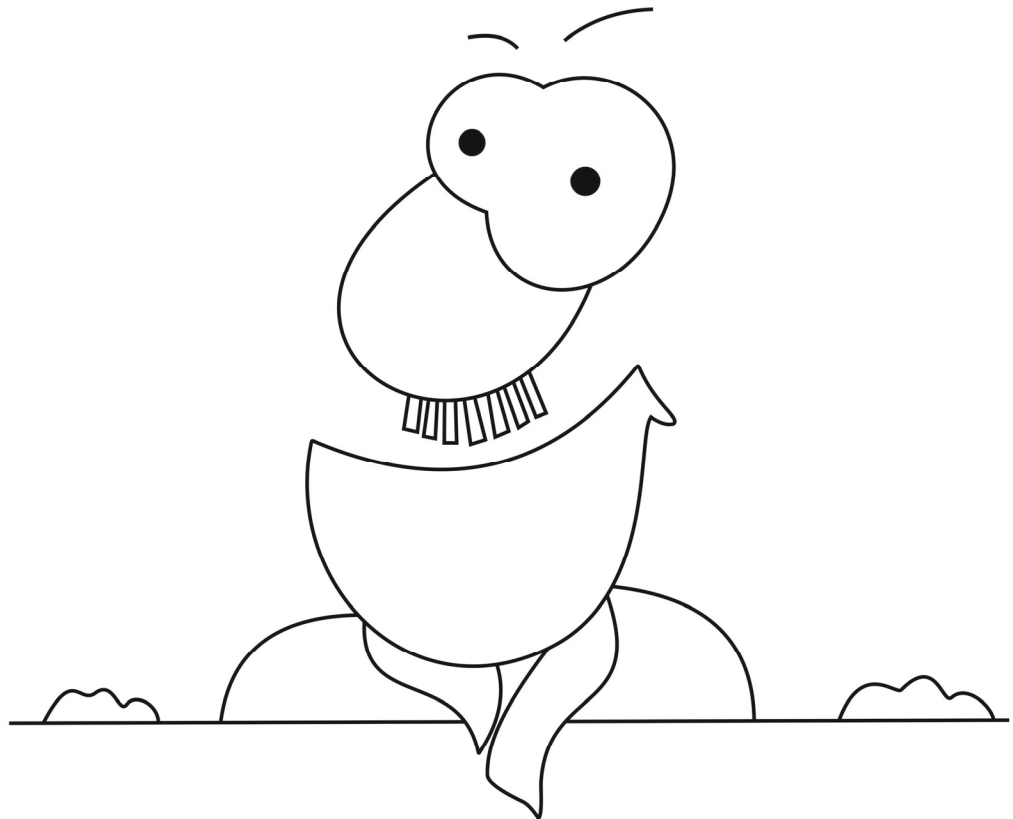
۷۹- متن زیر را با استفاده از علامت‌های نگارشی مناسب کامل کنید. (هوشمندان - تبریز - ۳ بار تکرار)

آیا تاکنون نام شهید سهام خیام () را شنیده‌اید () ما به این انسان‌های بزرگ و دوست داشتنی () احترام می‌گذاریم و از آن‌ها سرمشق می‌گیریم ()

۸۰- با استفاده از کلمات داده شده، متن زیر را کامل کنید. (شهیدجهانیان - مازندران - ۳ بار تکرار)

«می‌کوشیم - نجات - بزرگ - خطر - افتخار آفرین - افتخار»

«همیشه انسان‌های فداکاری هستند که برای جان دیگران، جان خود را به می‌اندازند .
ما به این‌گونه انسان‌های و احترام می‌گذاریم . به آن‌ها می‌کنیم و تا
از آن‌ها سرمشق بگیریم.»

۷۸. هر جمله را با به فعل مناسب خود وصل کنید.

الف) زندگی انسان‌های فداکار چراغ راه	ماست.
ب) محمد حسین فهمیده در زیر تانک دشمن جان خود را	بسته شده است.
ج) بر اثر ریزش کوه مسیر حرکت قطار	گرفتار شدند.
د) دانش‌آموزان در میان شعله‌های آتش	فدا کرد

۷۹. متن زیر را با استفاده از علامت‌های نگارشی مناسب کامل کنید.

امام خمینی (ره) فرمودند () () () رهبر ما آن طفل دوازده ساله ای است که با نارنجک () خود را زیر تانک دشمن انداخت () ()

۸۰. با استفاده از کلمات داده شده متن زیر را کامل کنید.

«چنگ - اشتیاق - پرتاب - رگبار - آزار - قرار - آرام»

«خیام سهام دختر دوازده ساله‌ای بود که با در کلاس اول ثبت نام کرد. ولی با گلوله‌ی اشغالگران به آغوش خدا رفت. سهام از این که شهر و مدرسه‌اش را در دشمن می‌دید، و نداشت و با..... سنگ، دشمن خود را می‌داد.»

